

Annales

Instituti

Archaeologici

X - 2014

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršne urednice/Desk editors

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Tehničke urednice/Technical editors

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Hrvoje Kalafatić, Siniša Krznar, Ivana Ožanić Roguljić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc,
Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Michreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Sanjin Mihelić

Lektura/Language editor

Ivana Majer (hrvatski jezik/Croatian)
Sanjin Mihelić (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić Vučković
Kristina Turkalj
Ivana Ožanić Roguljić
Katarina Botić

Radni slog/Layout

Hrvoje Jambreč

©Institut of archaeology, Zagreb 2014.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
- Sotin – rezultati istraživanja 2013. godine
- 14**   **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2013. godine
- 21**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Terenski pregled i arheološki nadzor na rekonstrukciji državne ceste D212, Kneževi Vinogradi – Zmajevac
- 25**   **Marko Dizdar**
- Terenski pregled i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-2 – južna obilaznica Osijeka
- 29**   **Ivana Ožanić Roguljić**
- Probno arheološko istraživanje lokaliteta Beli Manastir – Popova zemlja (AN 2)
- 34**   **Tatjana Tkalčec**
- Probna arheološka istraživanja lokaliteta AN3 Beli Manastir – Sudaraž, sjever na trasi autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj 2013. godine
- 42**   **Hrvoje Kalafatić**
- Probna arheološka istraživanja lokaliteta AN 4 Novi Bolman – Grablje kod Jagodnjaka u Baranji
- 45**   **Marija Buzov**
- Probna istraživanja na trasi buduće autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, dionica Beli Manastir – Osijek, arheološko nalazište AN 8 Beli Manastir – Atar, Napuštene njive
- 50**   **Siniša Krznar**
- Probno arheološko istraživanje lokaliteta Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine, na trasi spojne ceste istočno od čvora Čeminac – južni krak (AN 9)
- 55**   **Tajana Sekelj Ivančan**
- Probni rovovi na arheološkom nalazištu Jagodnjak – Ciglana i Čemin – Ciganska pošta
- 63**   **Zorko Marković**
Katarina Botić
- Podgorač, Ražište – rezultati arheoloških istraživanja 2013. godine
- 69**   **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2013.

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
- Sotin – the results of research in 2013*
- 14**   **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar
- The results of the investigations at Batina-Sredno in 2013*
- 21**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Field survey and archaeological supervision of the reconstruction of State Road D212, Kneževi Vinogradi – Zmajevac*
- 25**   **Marko Dizdar**
- Field survey and supervision of the construction of a section of D-2 State Road – the southern bypass of Osijek*
- 29**   **Ivana Ožanić Roguljić**
- Trial archaeological excavations at the Beli Manastir – Popova zemlja site (AS 2)*
- 34**   **Tatjana Tkalčec**
- Trial archaeological investigations at AS3 Beli Manastir-Sudaraž, north, on the route of the A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj motorway in 2013*
- 42**   **Hrvoje Kalafatić**
- Trial archaeological investigations at the AS4 Novi Bolman-grablje site near Jagodnjak in Baranja*
- 45**   **Marija Buzov**
- Trial investigations on the route of the future motorway A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, the Beli Manastir – Osijek section, the archaeological site AS 8 Beli Manastir – Atar, Napuštene njive*
- 50**   **Siniša Krznar**
- Trial archaeological investigation at Novi Čeminac-Remanec poljana-Krčevine, on the route of a connecting road east of south extension Čeminac (AS 9)*
- 55**   **Tajana Sekelj Ivančan**
- Trial trenches at the archaeological sites Jagodnjak – Ciglana and Čemin – Ciganska pošta*
- 63**   **Zorko Marković**
Katarina Botić
- Podgorač, Ražište – results of the archaeological excavations in 2013*
- Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research in 2013*

- 73**   **Tatjana Tkalčec**
Posljednja sezona sustavnih zaštitnih arheoloških istraživanja nalazišta Crkvari – crkva sv. Lovre 2013. godine
The last season of systematic rescue archaeological investigations at Crkvari – St. Lawrence church in 2013
- 82**   **Marko Dizdar**
Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2013. godini
The results of the 2013 excavation at the La Tène culture cemetery in Zvonimirovo – Veliko polje
- 85**   **Tatjana Tkalčec**
Iva Kostešić
Izrada digitalnog modela reljefa arheološkog nalazišta na primjeru Gradine kod Špišić Bukovice
The creation of a digital relief model of an archaeological site on the example of Gradina near Špišić Bukovica
- 95**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Marko Dizdar
Dolina Glavičice – rezultati istraživanja 2013. godine
Dolina Glavičice – the results of the 2013 investigations
- 99**   **Tajana Sekelj Ivančan**
Četvrta sezona arheoloških istraživanja nalazišta Virje – Volarski breg/Sušine
The fourth season of archaeological investigations at Virje – Volarski breg/Sušine
- 104**   **Siniša Krznar**
Arheološko istraživanje nalazišta Torčec – Cirkvišće 2013. godine
Archaeological investigation at Torčec-Cirkvišće in 2013
- 110**   **Snježana Karavanić**
Andreja Kudelić
Arheološka i geofizička istraživanja na lokalitetu Kalnik – Igrišće 2013. godine
Archaeological and geophysical investigations at the Kalnik-Igrišće site in 2013
- 116**   **Tatjana Tkalčec**
Zaštitna arheološka istraživanja nalazišta Krapina – Vukšićev breg u 2013. godini
Rescue archaeological investigations at Krapina – Vukšićev breg in 2013
- 128**   **Marina Ugarković**
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Tina Neuhauser
Hvar, otok Sveti Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2013.
Hvar, St. Clement island, Soline Bay, archaeological investigations in 2013
- 134**   **Tatjana Tkalčec**
Nastavak konzervatorskih radova na burgu Vrbovcu u Klenovcu Humskom u 2013. godini
The continuation of conservation work at Vrbovec castle in Klenovec Humski in 2013
- 140**   **Asja Tonc**
Ivan Radman-Livaja
Rezultati probnih iskopavanja na gradini Svete Trojice 2013. godine
The results of trial excavations at the Holy Trinity (sv. Trojica) hillfort in 2013
- 144**   **Goranka Lipovac Vrklijan**
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra
Sustavna istraživanja lokaliteta Crikvenica – Ad turre: terenski rad i obrada nalaza u 2013. godini
Systematic investigations at Crikvenica – Ad turre: fieldwork and find processing in 2013

**148 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Nera Šegvić
Iva Kostešić**

Arheološko-konzervatorska istraživanja lokaliteta Stancija Blek (Tar) u 2013. godini

**148 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Nera Šegvić
Iva Kostešić**

Archaeological investigations and conservation work at the Stancija Blek site near Tar in 2013

154 Katarina Botić

Prikupljanje uzoraka drveta – peta sezona 2013. godine

154 Katarina Botić

Wood sampling – fifth season 2013

Terenski pregledi

**159 Daria Ložnjak Dizdar
Mirela Hutinec
Marko Dizdar**

Terenski pregled područja između Sotina i Opatovca

**159 Daria Ložnjak Dizdar
Mirela Hutinec
Marko Dizdar**

Field survey in the area between Sotin and Opatovac

**164 Zorko Marković
Jasna Jurković
Danimirka Podunavac**

Rezultati rekognosciranja arheoloških terena katastarske općine Donja Motičina 2012. godine

**164 Zorko Marković
Jasna Jurković
Danimirka Podunavac**

Results of the archaeological field survey of sites in Cadastral Municipality Donja Motičina in 2012

169 Marko Dizdar

Terenski pregled dionice državne ceste D-2 – sjeverna obilaznica Virovitice

169 Marko Dizdar

Field survey of a section of D-2 state road – the northern bypass of Virovitica

174 Hrvoje Kalafatić

Arheološki terenski pregled područja izgradnje pruge Križevci – Koprivnica – Botovo

174 Hrvoje Kalafatić

Archaeological field survey on the route of construction of the Križevci-Koprivnica-Botovo railway

**182 Daria Ložnjak Dizdar
Tatjana Tkalčec**

Terenski pregled predjela lijeve obale srednjeg toka rijeke Glogovnice (Tučenik, Buzadovec, Poljana Križevačka, Cubinec)

**182 Daria Ložnjak Dizdar
Tatjana Tkalčec**

Field survey of the left bank of the middle course of the Glogovnica river (Tučenik, Buzadovec, Poljana Križevačka, Cubinec)

**192 Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg**

Arheološki terenski pregled područja izgradnje Nove luke Sisak

**192 Hrvoje Kalafatić
Bartul Šiljeg**

Archaeological field survey in the area of construction of the New Port in Sisak

**197 Marko Dizdar
Asja Tonc**

Terenski pregled na području novoga trajektnog pristaništa Stinica

**197 Marko Dizdar
Asja Tonc**

Field survey in the area of the new ferry port at Stinica

**202 Goranka Lipovac Vrkljan
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra
Iva Kostešić
Nera Šegvić**

Projekt Arheološka topografija otoka Raba: rezultati terenskog pregleda poluotoka Lopara u 2013. godini

**202 Goranka Lipovac Vrkljan
Bartul Šiljeg
Ivana Ožanić Roguljić
Ana Konestra
Iva Kostešić
Nera Šegvić**

The “Archaeological Topography of the Island of Rab” Project: the results of the 2013 field survey of the Lopar Peninsula

Eksperimentalna arheologija

209 Andreja Kudelić

Testiranje horizontalne keramičarske peći i pečenje posuda u redukcijskoj atmosferi

209 Andreja Kudelić

The testing of a horizontal pottery kiln and firing pots in a reductive atmosphere

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

217-228

Additional scientific activity of the Institute

217-228

Probno arheološko istraživanje lokaliteta Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine, na trasi spojne ceste istočno od čvora Čeminac – južni krak (AN 9)

Trial archaeological investigation at Novi Čeminac-Remanec poljana-Krčevine, on the route of a connecting road east of junction Čeminac – south extension (AS 9)

Siniša Krznar

Primljeno/Received: 04.03.2014.
Prihvaćeno/Accepted: 05.03.2014.

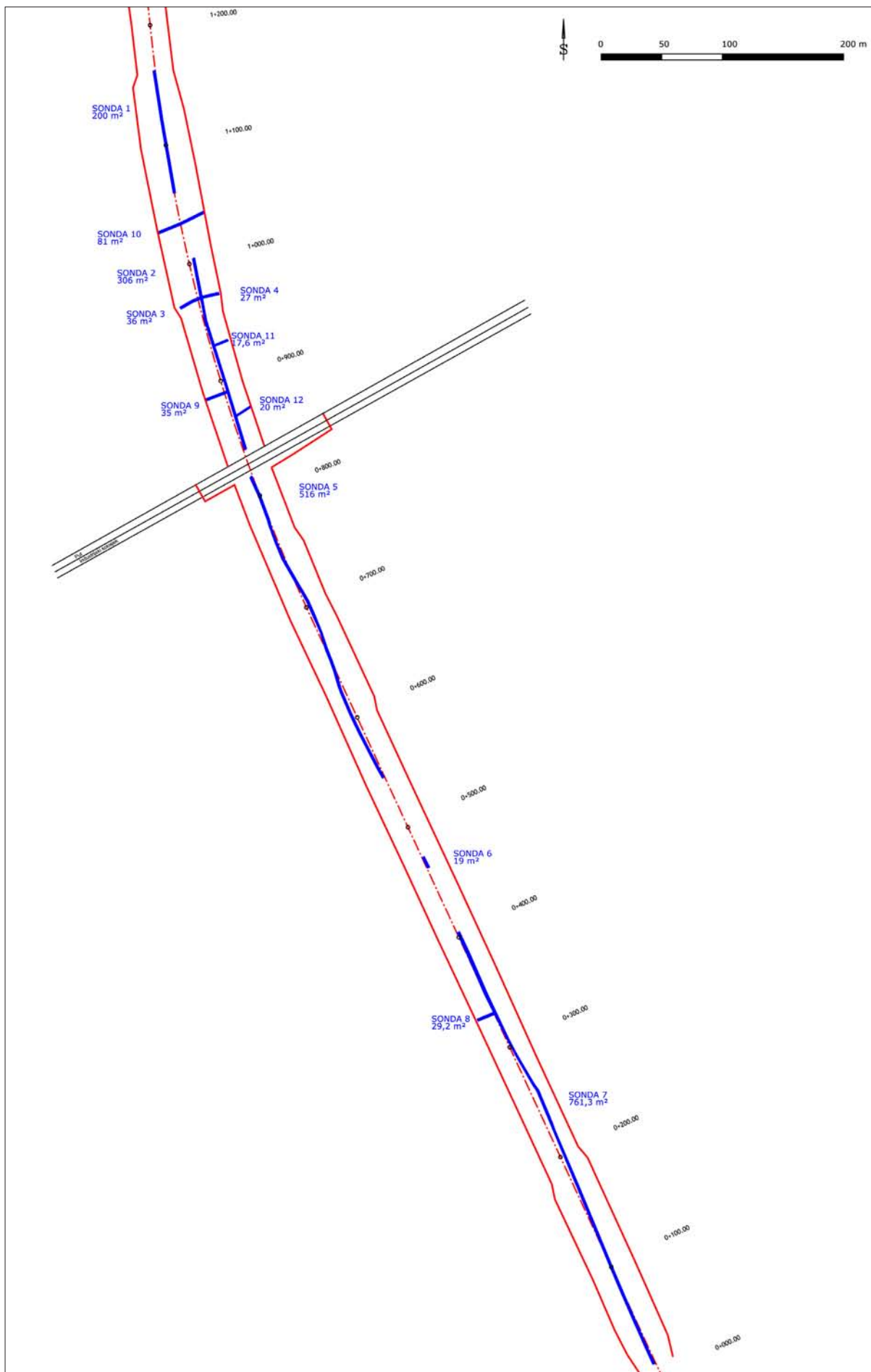
Rad donosi sažeti prikaz rezultata istraživanja provedenih na lokalitetu Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine. Kako se taj lokalitet nalazi na trasi buduće autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, dionica Beli Manastir – Osijek, točnije na spojnoj cesti istočno od čvora Čeminac – južni krak, Institut za arheologiju je na njemu proveo probna istraživanja putem istražnih rovova. Arheološki objekti nisu istraživani nego su samo dokumentirani. Sva keramika pronađena na lokalitetu može se datirati u brončano doba pa možemo pretpostaviti da i većina objekata potječe iz toga razdoblja.

Ključne riječi: Baranja, Novi Čeminac, autocesta A5, brončanodobno naselje, Szeremle kultura
Key words: Baranja, Novi Čeminac, A5 motorway, Bronze Age settlement, Szeremle culture

Sl. 1 Položaj nalazišta AN 9 Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine (obradila: K. Jelinčić i Vučković)

Fig. 1 The position of the AN 9 Novi Čeminac-Remanec poljana-Krčevine site (created by: K. Jelinčić Vučković)

Sl. 2 Smještaj i površina probnih sondi (crtež: K. Jelin i Vučkovi)

Fig. 2 The position and surface of trial trenches (drawing by: K. Jelinčić Vučković)

Sl. 3 Sloj SJ 25 te objekti SJ 21/22 i 23/24 (snimila: K. Jelin i Vu kovi)

Fig. 3 Layer SU 25 and structures SU 21/22 and 23/24 (photo: K. Jelinčić Vučković)

Lokalitet Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine smješten je s lijeve strane ceste koja od Jagodnjaka vodi prema Novom Čemincu, odnosno sjeverno od ceste koja od Novog Čemince vodi prema Čemincu. Kao arheološko nalazište ovaj je prostor evidentiran prilikom rekognosciranja provedenog 1986. godine. Na blago uzdignutoj gredi, koja se proteže od sjeverozapada prema jugoistoku, tada su pronađeni brojni ulomci panonske inkrustirane keramike (Minichreiter 1989: 193). Lokalitet u svojoj knjizi spominje i Jasna Šimić (Šimić 2012: 244–245), no ne donosi nove podatke o njemu.

Područje koje je pregledom terena 1986. definirano kao arheološko nalazište Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine (AN 9), smješteno je na trasi buduće autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, dionica Beli Manastir – Osijek, točnije na spojnoj cesti istočno od čvora Čeminac – južni krak i prostire se između stacionaža 0+000 i 1+150 (sl. 1).

Da bi se ustanovilo točno rasprostiranje nalazišta unutar trase južnog kraka spojne ceste te utvrdila relativna gustoća objekata i vertikalna stratigrafija s ciljem omogućavanja izrade plana i projekta za provedbu cjelokupnih zaštitnih arheoloških istraživanja lokaliteta, u razdoblju od 11. do 14. listopada 2013. godine Institut za arheologiju proveo je putem istražnih rovova probna arheološka istraživanja.¹

Za probna istraživanja lokaliteta AN 9 financijska sredstva osigurana su od strane naručitelja – Hrvatskih autocesta d.o.o. iz Zagreba, a provedena su uz odobrenje nadležnoga Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture Republike Hrvatske u Osijeku.²

1 Voditelj istraživanja bio je dr. sc. Siniša Krznar, viši asistent Instituta za arheologiju. Uz voditelja istraživanja u probnim iskopavanjima sudjelovale su djelatnice Instituta za arheologiju: dr. sc. Tajana Sekelj Ivančan kao zamjenica voditelja, te dr. sc. Kristina Jelinčić Vučković i dr. sc. Tatjana Tkalčić. Poslovi strojnog iskopa i zatrpavanja sonde dogovoreni su s firmom Hedone d.o.o., no poslove na terenu izveo je njihov podizvođač Lukić – iskop iz Antunovca.

2 Prema Rješenju od 20. rujna 2013. godine (Kl.: UP/1-612-08/13-08/0364; Ur.br.: 532-04-06/01-13-04).

Sl. 4 Sloj SJ 56 i objekti SJ 52/53 i 54/55 (snimila: K. Jelin i Vu kovi)

Fig. 4 Layer SU 56 and structures SU 52/53 and 54/55 (photo: K. Jelinčić Vučković)

Arheološkim istraživanjima koja su trajala četiri dana, obuhvaćena je površina od 2048 m², raspoređena u 12 sondi. Pet sondi smješteno je tako da se pružaju po vrhu lagano uzvišene grede i da prate središnju os pružanja trase buduće ceste. Preostale sonde znatno su manjih dimenzija i pružaju se okomito na smjer središnje osi (sl. 2). Prilikom istraživanja korišten je bager sa žlicom širine dva metra te povremeno i manji bager sa žlicom od 1,5 m. Unutar sondi humus je skidan do sterilnog sloja odnosno do kulturnog sloja ako je on bio prisutan. Prosječna debljina humusa na nalazištu iznosila je 50 cm. Istražene sonde su u potpunosti dokumentirane, a njihov položaj odnosno koordinate snimljene su totalnom geodetskom stanicom tipa Laica. Arheološki objekti pronađeni unutar sondi nisu istraživani nego samo dokumentirani. Keramika iz njih je prikupljena u slučaju kad se prilikom poliranja nalazila na površini objekta. Nakon dokumentiranja sonde su zatrpane.

Lokalitet je makadamskom cestom podijeljen na dva dijela. Duljina sjevernoga, kraćeg, dijela iznosi 335 metara. Na tom dijelu trase smještene su sonde S 1, S 2, S 3, S 4, S 9, S 10, S 11 i S 12. U tim sondama uočena su svega tri arheološka objekta (SJ 4/5 i 61/62 u S 2 te SJ 59/60 u S 9). Preostale su sonde u potpunosti sterilne. Južni dio lokaliteta nalazi se između makadamskog puta i ceste koja vodi od Novog Čeminca u Čeminac. Njegova dužina iznosi 815 metara. Na tom dijelu lokaliteta zabilježena su 24 arheološka objekta. Njihova najveća koncentracija

nalazi se na najvišem dijelu grede između stacionaža 0+200 i 0+600 (sl. 3–4). Manja koncentracija objekata nalazi se i na samom početku lokaliteta između stacionaža 0+000 i 0+100. Između njih se ističe SJ 40/41 koji se unutar sonde proteže u dužini od 32 metra u smjeru sjeverozapad – jugoistok. Zapuna objekta je tamnosmeđa s velikom količinom vapnenačkih konkrecija. Moguće je da je riječ o prapovijesnom kanalu, no kako unutar sonde u njemu nije pronađen arheološki materijal, ne možemo to sa sigurnošću tvrditi. Keramika prikupljena na lokalitetu može se datirati u brončano doba (sl. 5–6). Pojedini ulomci keramike iz objekta SJ 15/16 mogu se i preciznije odrediti u Dalj – Bijelo Brdo, odnosno Szeremle kulturnu grupu (sl. 7).³ Kako se sva pronađena keramika datira u brončano doba, vjerojatno se i arheološki objekti na čijim površinama keramika nije pronađena mogu oprezno datirati u to razdoblje.

U probnim istraživanjima lokaliteta AN 9 Novi Čeminac – Remanec poljana – Krčevine na trasi autoceste AN 5 ustanovljeno je postojanje većega brončanodobnog naselja. Na osnovi gustoće rasprostiranja arheoloških objekata može se pretpostaviti da je centar naselja bio smješten u južnom dijelu lokaliteta na najvišem dijelu prirodne grede koja se pruža od sjeverozapada prema jugoistoku. Buduća istraživanja ovog lokaliteta pružit će vrijedne nove spoznaje o naseljenosti i funkcioniranju ovog prostora tijekom brončanog doba.

Sl. 5 Ulomci keramike iz SJ 21 (snimio: S. Krznar)

Fig. 5 Potsherds from SU 21 (photo: S. Krznar)

3 Keramiku su determinirale kolegice dr. sc. Daria Ložnjak Dizdar i Andrea Kudelić te kolega dr. sc. Marko Dizdar, na čemu im najsrdačnije zahvaljujem.

Sl. 6 Ulomci keramike iz SJ 52 (snimio: S. Krznar)

Fig. 6 Potsherds from SU 52 (photo: S. Krznar)

Sl. 7 Ulomci keramike Dalj – Bijelo Brdo, odnosno Szeremle kulturne grupe iz SJ 15 (snimio: S. Krznar)

Fig. 7 Potsherds of the Dalj – Bijelo Brdo, that is, Szeremle culture from SU 15 (photo: S. Krznar)

Literatura

- Krznar, S. 2013, *Izješće o arheološkim istraživanjima lokaliteta AN 9 – Novi Čeminac–Remanec poljana–Krčevine, spojna cesta istočno od čvora Čeminac – južni krak*, Institut za arheologiju, Zagreb (28. 11. 2013.).
- Minichreiter, K. 1989, Baranja – rekonosciranje, *Arheološki pregled*, 28 (1987), 191–193.
- Šimić, J. 2012, *Šetnje slavonskom i baranjskom prapoviješću*, Osijek.

Summary

Between the 11th and 14th October 2013 the Institute of Archaeology carried out trial archaeological excavations at the AS 9 Novi Čeminac–Remanec poljana–Krčevine site, positioned on the route of the future motorway A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, the Beli Manastir – Osijek section, more precisely, on the connecting road east of the Čeminac–south extension junction. The site lies to the left of the road leading from Jagodnjak to Novi Čeminac, that is, north of the road connecting Novi Čeminac and Čeminac. It lies on a gentle natural elevation extending from north-west towards south-east. The area was first documented as an archaeological site in the 1986 field survey. The excavation at the site was carried out by means of 12 trial trenches covering 2048 m². Trial excavations established that the northern part of the site was mostly sterile with only occasional archaeological features. Most structures occupied the central and southern parts of the site, on the highest part of the terrain. Since the structures were not excavated and their surfaces often did not yield pottery, not all of them could be dated with precision. However, all the pottery found at the site is dated to the Bronze Age.